

2007 Merkezi Yönetim Bütçesi Üzerine Düşünceler

Prof. Dr. Ömer Faruk Batirel
Marmara Üniversitesi, İİBF.

Özet

Genel ve özel (eski adıyla katma) bütçeli idareler ve düzenleyici ve denetleyici kurumlar bütçesi 5018 sayılı yasaya göre **merkezi yönetim** kapsamında tanımlanmıştır. Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatınca hazırlanan ve 2006 - 2008 dönemini kapsayan “Orta Vadeli Program”a uygun biçimde “Orta Vadeli Mali Plan” hazırlanmıştır. Yıllık bütçeleme, bu plana göre, çok yıllık bütçeleme biçiminde(*multi-year budgeting*) hazırlanarak TBMM’ne sunulmuş ve 26.12.2006 tarih ve 5565 numaralı yasa ile kanunlaşmıştır.

2007 yılı Merkezi Kamu Yönetimi Bütçesi 204.902 milyon YTL olarak teklif edilmiştir. 2007 yılında GSMH’ nın % 5, GSMH deflatörünün % 7, TÜFE (Tüketici Fiyat Endeksi) % 4 olacağı tahminlerinde bulunulmuştur. Temel ekonomik büyüklüklerden GSMH’nın, 2006 yılına göre nominal olarak % 12.3 artışla 561.988 milyon YTL dan 631.393 milyon YTL’na yükseleceği tahminine yer verilmiştir. Bu büyüklüğe göre, merkezi yönetim bütçesinin GSMH’ ya oranı 2006 yılında % 31.2 iken 1.3 puanlık bir artışla % 32.5 e yükselecektir.

2007 kamu bütçesinin 2006 gerçekleştirmeleri ile karşılaştırmalı özet analizini dört bölümde yapacağız. Birinci bölümde kamu harcamaları miktar ve bileşimi ikinci bölümde kamu gelirleri politikası incelenecek üçüncü bölümde bütçe dengesi, son bölümde de 2007 bütçe yasası ile yapılan yeni düzenlemeler tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yıllık Devlet Bütçesi, 2007 yılı bütçesi, çok yıllık bütçeleme, büyüme.

Abstract (Thoughts on the 2007 Central Government Budget)

General budget and special budget (the previous name was accretion) administrations and the budget of the regulatory and supervisory institutions are defined in the scope of the central government according to Law No. 5018. “Medium-Term Program” was prepared by the Finance Ministry, the State Planning Institution and covers the period between 2006 and 2008. In accordance with “Medium-Term Program” the “Medium-Term Fiscal Plan” is prepared by the Finance Ministry with a multi year budgeting and submitted to the Turkish Grand National Assembly. Then, it has become a law by the law No. 5565 dated 26.12.2006.

2007 Central Public Administration Budget is proposed as 204.902 million YTL. It is presumed that in 2007 GNP will be %5, deflator of GNP will be %7, CPI (Consumer Price Index) will be %4. It is predicted that GNP which was 561.988 million YTL in 2006 will increase to 631.393 million YTL with a % 12.3 nominal increase. As a result of this increase, the ratio of the central public administration budget to GNP will increase from % 31.2 in 2006 to %32.5 with a 1.3 point rise.

The comparative analysis of the 2007 public budget with 2006 realizations will be summarized in four chapters. In chapter 1, public expenditure quantity and composition and in chapter 2, public

revenue policy will be examined. In chapter 3, budgetary balance and in the final chapter new regulations made by the 2007 budget law will be discussed.

Key Words: Central Government Budget, 2007 budget, multi-year budgeting, growth.

I. Kamu Harcamaları

204.902 milyon YTL düzeyindeki kamu harcamaları 2006 yılı gerçekleşmesine (175.304 milyon YTL) göre % 16.9'luk **oldukça yüksek** bir artışı temsil etmektedir. 2006 yılında başlangıç tahminlerine göre gösterilen başarılı performans sonucu 174.321 milyon YTL olarak öngörülen harcama sadece binde 6'lık bir şaşma ile gerçekleşmiş bulunmaktadır.

Bu trend sonucu **kamu harcamalarının GSMH içindeki payı** 2004 de başlangıç ödenekleri itibariyle % 35.7, gerçekleşme olarak % 32.9 iken, 2005 de bu rasyolar sırasıyla % 31.9 ve % 30 olmuştur. 2006 da ise kamu harcamaları / GSMH rasyosu, gerçekleşme rakamına göre 1.2 puanlık artışla % 31.2 e çıkmaktadır.¹

Kamu harcamalarında son yıllardaki bu azalmanın başlıca kaynağı faiz harcamalarındaki nispi düşüştür. Ne var ki faiz harcamalarının 2007 yılında 2006 yılı gerçekleşmesi olan 45945 milyon YTL'nin % 15.2 nin üzerine çıkacağı ve yükselerek 52.946 milyon YTL olacağı beklenmektedir.² Bu tutar 2006 da GSMH'nin % 8.2 si olarak gerçekleşmiş faiz harcamalarının 2007 de nispi düzeyini biraz artarak koruyacağını ve % 8.4 düzeyinde olmasının beklendiğini göstermektedir.³

Kamu harcamaları bileşimi incelenecek olursa 2006 gerçekleşmesi ve 2007 ödenek teklifi karşılaştırmasına göre **personel**

giderlerinin GSMH içindeki payı yarım puanlık artışla % 6.7 den % 6.9 a çıkmaktadır. Sosyal güvenlik kurumları **devlet primleri** 0.9 dan 1.5 a yükselirken, **mal ve hizmet giderleri** % 3.3 den 0.9 puanlık düşüşle 2.4 e inmektedir. **Cari transferler** ise 2007 de 2006 ya göre en çok yükselen kalemdir. (pay olarak 8.8 den 9.6 ya çıkmaktadır) Sermaye giderleri (**yatırım**) kaleminde ise GSMH'ya nispetle 2006'ya göre ciddi bir **kısıntı** gözlenmektedir. 2006 yılı ile aynı (2006 deki gerçekleşmiş mutlak değer olan 11934 milyon yerine 12 milyar YTL) bir kamu yatırım hedefinin öngörülmesi sonucu 2007'de yatırım payı 0.2 puanlık düşüşle 2.1'den 1.9'a düşmektedir.⁴Böylece faiz dışı harcamalar 2006 yılında GSMH'nin % 23'ü iken 2007 de % ise % 24'e yükseleceği görülmektedir. Mal ve hizmet giderleri ile yatırımlar düşerken (toplam kayıp 1.1 puandır); *cari transferler* {sosyal güvenlik kurumlarına transferler başta olmak üzere hazine yardımları } 0.8 + personel (0.2) ve *sosyal güvenlik devlet primleri* (0.6) ve *faiz giderleri* (0.2) artmaktadır. Başlıca tasarruf, yatırım ve mal ve hizmet giderlerinden sağlanmış görünmektedir. Kamu yatırımların GSMH içindeki payı ise yıllardır % 2'yi aşamamaktadır.

Sosyal güvenlik ve yardım, merkezi yönetim bütçesinin en büyük bölümünü götürmektedir. 2006 da genel ve özel bütçeli idareler olarak 26211 milyon YTL olarak GSMH'nin % 4.7'si sosyal güvenliğe ayrılmışken 2007 bütçesinde 33618 milyon olan bu ödeneğin payı 5.3'e yükselmektedir.

¹ 2006 dan itibaren konsolide bütçe yerine daha kapsamlı olan merkezi yönetim harcamalarının ikame edildiği unutulmamalıdır.

² Her yıl yıllık bütçe ile birlikte sunulan üç yıllık orta vadeli plan ilk defa geçen yıl 2006-2008 dönemi için hazırlanmıştır.2007 yılı bütçe büyüklüklerini de içeren orta vadeli mali plandaki hedefler daha ilk yılda şaşarak (özellikle yatırım hedefinde) 2007 bütçe hedefleri ile sapmaları ortaya çıkarmıştır. Her yıl revize edilen bütçe hedefleri üç yıllık mali planı bir başka ifadeyle çok yıllık bütçeleşmeyi anlamsızlaştırmaktadır.

³ GSMH ile ilgili veriler *2006 Yıllık Ekonomik Rapor*, Merkezi Yönetim Bütçesi ile ilgili büyüklükler *2006 ve 2007 Bütçe Gereksinimleri* gerçekleşme bilgileri www.muhasabat.gov.tr / kamu hesapları bültenine dayandırılmaktadır.

⁴ Yatırım yada yeni adıyla sermaye gideri kalemine sermaye transferleri içinde yer alan köy ve yol alt yapısının yapılmasında harcanan **KÖY-DES proje** rakamlarını da eklemek gerekmektedir. 2006 yılında bu kalemden yapılan harcama tutarı olan 1397 milyon YTL'ni da eklemek gerekmektedir. Bu da eklenirse yatırımlar 13331 milyon YTL GSMH içindeki payı da % 2.4 e çıkmaktadır. 2007 için öngörülen proje tutarı (2 milyar YTL) eklenince 2007 toplam yatırımı 14 milyar YTL olmakta ve GSMH'nin % 2.2 sine çıkmaktadır.

2007 için öngörülen bu büyüklük merkezi yönetim bütçesinin % 16.4 dür.⁵

Türkiye bütçesinde **eğitime** (yüksek öğretim dahil) 2006 da 22183 milyon YTL ile GSMH'nın % 4'ünü ayırtmışken 2007 de GSMH'nın ikinci büyük bölümünü (% 4.2) ayırtmaktadır. (yükseköğretime 7120 + ilk ve orta öğretime 19603 olmak üzere toplam 26723 milyon YTL, merkezi yönetim bütçesinin % 13 ünü temsil etmektedir).

Fonksiyonel sınıflamaya göre üçüncü sırada yer alan ve 2006 da 11.448 milyonla GSMH'nın % 2.0 si kadar olan **savunma** harcamalarının ise 2007 de 13.099 milyonla hemen hemen aynı seviyesini koruması beklenmektedir.

II. Kamu Gelirleri

2006 yılı ile karşılaştırmalı olarak bakıldığında kamu gelir politikası açısından **vergi yükünün arttığı** (0.5 puan) görülmektedir. Vergi gelirleri ve vergi dışı gelirler [teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, alınan bağış ve yardımlar ve özel gelirler, diğer gelirler, sermaye gelirleri] olarak tanımlanan kamu gelirleri içinde en büyük payı alan merkezi yönetim **net (ret ve iadeler hariç) vergi gelirlerinin** 2007 de 157.973 milyon YTL olacağı ve bu tutarın GSMH'nın % 25.0 i olacağı öngörülmektedir. 2006 gerçekleşmesi olan 137.474 milyon YTL'na

göre artış oranı % 14.9 dur. Ne var ki brüt hesaplama **ret ve iade** toplamı olan 15889 YTL dikkate alınırsa vergi gelirleri 173.862 milyon YTL'na ve vergi yükü de 2006 da (14031 milyon YTL) bu hesaplama % 27 iken 2007 de % 27.5 e yükselmektedir.⁶

Vergi yükündeki bu küçük artışın kaynakları 0.15 puanla gelir vergisi (gelir vergisi hasılatı 2006 da 28983 olmuşken 2007 de 33417 milyon YTL olacağı tahmin edilmektedir.) ile 0.6 puanla ithalde ve dahilde alınan KDV dir. Özel tüketim vergilerinin GSMH içindeki payında ise (% 7.7) herhangi bir değişme yoktur.⁷

2007 vergi gelirleri 2006 da olduğu gibi (% 68.5 dolaylı % 31.5 dolaysız) son yıllardaki eğilime uygun biçimde dolaylı vergiler bir başka ifadeyle mal ve hizmet vergileri üzerinde yoğunlaşmış görülmektedir. Gelir kar ve sermaye kazançları üzerinden alınan vergilerle mülkiyet üzerinden alınan vergilerin GSMH içindeki payının 2007 da 0.31 buna karşın mal ve hizmetler üzerinden alınan vergiler ile uluslararası ticaret ve muamelelerden alınan vergilerin toplam payının ise 0.69 olacağı tahmin edilmektedir.

2007 de dolaylı vergiler içinde en büyük paylar, genel tüketim vergisi olan KDV (dahilde + ithalde) {dolaylı vergilerin 0.45.6 i} ile özel tüketim vergilerine (Özel Tüketim Vergisi + Banka ve Sigorta İşlemleri Vergisi + Özel İletişim Vergisi + Şans Oyunları Vergisi) {dolaylı vergilerin 0.445'i ait olacağı öngörülmektedir.

⁵ 2006 yılında 13 milyar YTL emekli aylığı 1.4 milyar yaşlılık aylığı 2.8 milyar sağlık ödemesinde bulunan Emekli Sandığının açığı (4975 görev zararı + 5687 hazine yardımı olmak üzere) 10.7 milyar YTL dolayındadır. SSK'nın ise 2006 itibarıyla 25 milyar emekli aylığı ödemesi ve 11 milyar sağlık gideri ödemesi yapacağı buna karşın prim gelirlerinin ancak emekli aylıklarını ödeyecek seviyede olduğu diğer gelirleri de hesaba katılabilirse 8.5 milyar YTL açık verdiği hesaplanmaktadır. Bağ-Kur 7 milyar prim geliri buna karşın 8.5 milyar emekli aylığı (müşterek emeklilik dahil) ve 4 milyar YTL sağlık ödemesi olan bir sosyal güvenlik kurumudur. Bu kurumun açığı 4.3 milyar düzeyindedir. Toplam sosyal güvenlik açığı olan 23.5 milyar YTL'nin 2006 GSMH'na olan oranı % 4.2 dir.

Emekli Sandığından 1.6 milyon kişi emekli aylığı almakta 2.4 milyon memur prim ödemektedir. SSK da bu sayılar sırasıyla 4.4 ve 8.2 milyondur. Bağ-Kur da ise 1.7 milyon kişi pasif 3.4 milyon ise aktif sigortalı durumdadır. Kaynak 2007 Bütçe Gerekçesi.

⁶ Vergi yükünde bir tür gizli mali yükümlülük olan döner sermaye gelirleri (2007 için 17 milyar YTL GSMH'nın % 2.7'si) ile mahalli idarelerin merkezi yönetimden aldıkları vergi paylarını da kapsayan vergi gelirlerini de eklemek gerekir. Bu gelirden 2007 için 17 milyar YTL ve GSMH'nın % 2.7'si olarak öngörülmektedir. Böylece kamu yükü fonlarda katılırsa 6 puan daha artmakta ve net % 30.6'ya brüt 33.5 e yükselmektedir.

⁷ Kurumlar vergisi oranının % 30'dan % 20'ye düşürülmesi sonucu 12.892 milyon olarak öngörülen bütçe hedefinin tutmadığı ve gerçekleşmenin kesinleşmiş verilere göre 11.158 milyon YTL dolayında olduğu 2007 için öngörülen 11.9 milyar YTL hasılatının ise GSMH'ya oranı açısından 2006 da % 2.0 olan kurumlar vergisi payının 2007 için % 1.9'a düşmesi anlamına geldiği ifade edilmektedir. Vergi yükündeki düşüşün 0.1'lik kısmı da buradan kaynaklanmamaktadır.

Vergi dışı gelirler olarak kapsanan i) *teşebbüs ve mülkiyet gelirleri*, (mal ve hizmet satış gelirleri, KİT ve kamu bankaları gelirleri ve kira gelirleri) ii) *alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler* iii) *diğer gelirler* (faiz gelirleri paylar ve para cezaları) iii) *sermaye gelirleri* (Telekom hisse satışı ve diğer satışlar) toplam payında ise bir gerileme gözlenmektedir. Bu pay 2006 GSMH'nın % 5.0 iken 2007'de aynı oranın % 4.1'e ineceği hesaplanmaktadır. Bu düşüşün kaynakları; teşebbüs ve mülkiyet gelirleri içinde yer alan hazine portföyü ve iştirak gelirleri ile faiz gelirlerindeki ciddi düşüşlerdir.

III. Denge

2007 merkezi yönetim bütçe tasarısında 13298 milyon YTL **açık** 32962 milyon YTL **faiz dışı fazla** öngörmüştür. Bu mutlak değerlerin GSMH'ya oranları sırasıyla % 2.4 ve 5.9'dur. 2006 gerçekleşmesine göre **faiz dışı fazla hedefi % 30 oranında aşılmış** ve 41.950 milyon YTL'na ulaşılmıştır. (GSMH'nın % 7.5'i) Bütçenin performansına bakıldığında merkezi yönetim bütçesi 3995 milyon gibi merkezi yönetim harcamalarının % 2.3'ü, GSMH'nın da binde 7'si oranında **son derece küçük bir açık** vermiş bulunmaktadır.

2007 merkezi yönetim tasarısı ise bütçe açığını 16743 milyon YTL olarak GSMH'nın % 2.7 si olarak öngörmektedir. Faiz dışı fazla ise geçen yılın üstünde olarak 43544 milyonla % 6.9 olarak planlanmaktadır.

2006 performansına bakıldığında siyasi istikrar açısından oldukça hassas olan 2007 yılında herhangi bir dalgalanma olmaması koşulu ile bu dengenin daha olumlu biçimde tutturulması mümkün görülmektedir.

IV. 2007 Bütçe Yasasının Getirdikleri

5565 sayılı 2007 Merkezi Yönetim Bütçe Yasası 2006 Bütçe Yasasından farklı bir takım düzenlemeleri içermektedir. Bu düzenlemelerin 2007 bütçe harcamaları üzerinde kısıntı yada genişleme olarak

yansımaları olacağı kesindir. Bu düzenlemeler şöylece özetlenebilir.

1. Yatırımlarla ilgili olarak; 2007'de yürütülecek sari yatırım projelerinde yatırım ödeneğinin % 10'dan az olmaması şartı, Gebze-Haydarpaşa ve Sirkeci-Halkalı Banliyö hattının iyileştirilmesi ve Demiryolu Boğaz Tüp Geçişi İnşaatı projesi kapsamındaki işler için kaldırılmıştır.

2. Genel ve özel bütçeli idarelerin Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderlerinden Tedavi Giderlerine ödeneğin yüzde 20'sini aşan giderlerini kurum içi aktarmaya Maliye Bakanı yetkili kılınmıştır.

3. Karayolları Genel Müdürlüğü mülkiyetinde bulunan taşınmazlarla devletin hüküm ve tasarrufunda bulunan ve tescil edilmeye elverişli olan taşınmazların satış olarak gelirlerinin devlet ve il yolları finansmanında kullanılmasına imkan verilmektedir.

4. Yükseköğretim kurumları bütçelerinde öz gelirlerin karşılığı olarak öğrenci sağlığına ilişkin giderler dışında aktarma yapılamayacağı öngörülmüştür.

5. Bütçe yasasında daha önceki yasalarda yer alan fonlarla ilgili genel esaslar ve Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu ile ilgili düzenlemeler kaldırılmış bulunmaktadır.

6. Bağış hibe ve yardımlarla ilgili olarak Avrupa Birliği ile mali işbirliği kapsamında yürütülen projelerin iadesi gerek miktarlarının Maliye Bakanlığı bütçesinden karşılanması konusunda yetki verilmiştir.

7. Kamu personelinin katsayı ve sözleşmeli ücret tavanının TÜİK in 2006 yılı Aralık ayına ilişkin olarak açıklanan 2003=100 temel yıllık TÜFE endeksinin 2006 Haziran ayı endeksine göre değişim oranı % 2.5 i aştığında 2007 ilk altı aylık dönem için ayarlanacağı öngörülmüştür.

8. Emeklilik ölüm istifa ve nakil sonucu ayrılan memur sayısı yerine açıktan ve nakil suretiyle ataması yapılabilecek memur sayısı % 80 den % 50 oranına indirilmiş, sadece mutlak atama izni sayısı 21000 den 23000 e çıkarılmıştır.

9. 2006'da sadece araştırma görevlileri kadroları atamaları ile ilgili olarak yük-

seköğretim kurumlarında ayrılanların % 100'ü ile ilgili sınır varken, 2007'de bu sınır aynen korunmuş ancak araştırma görevlisi dışındaki öğretim elemanları için de sınır getirilmiş üstelik bu sınır % 50 olarak öngörülmüştür. Ne var ki bu sınırlar içinde öğretim elemanı ihtiyacını karşılamayacak olan yükseköğretim kurumları için ek 2000 adet kadro tahsisi yapılmış bulunmaktadır. Yeni kurulan üniversiteler için akademik ve idari personele getirilen kadro sınırları yoktur.

Sonuçlar

2007 merkezi yönetim bütçesi; GSMH içinde 2006'ya göre 1.3 puan büyüyen (% 32.5), bu pay artışını sağlamak için vergi dışı gelirlerdeki azalmaya rağmen, merkezi yönetim **net vergi yükünü** 0.5 puan artırarak GSMH nispetle % 25'e çıkaran bu artışın kaynakları olarak gelir vergisini ve KDV'ni gösteren, vergi yükünün % 69'unu mal ve hizmet ve uluslararası ticaret vergileri ile finanse eden, kamu yatırımlarını (KÖY-DES projesi hariç) ve kamu mal ve hizmet alımlarını azaltan personel ve sosyal güvenlik harcamalarını artıran, sosyal güvenliğe ve tüm kademelerdeki eğitime en büyük payları (sırasıyla GSMH içinde % 5.3 ve % 4.2) ayıran ancak özde IMF maliye politikası kriteri olan **faiz dışı fazlayı** faiz giderlerinin GSMH içindeki payına oldukça yakın bir oranda merkezi yönetim için % 6.9 gibi fevkalade bir yükseklikte tespit ederek (2006 % 7.5 olmuştur) tutmak isteyen, 2004 de % 7.1 olarak gerçekleşen 2005 de % 1.7'ye indiren 2006 da **rekor bir inişle** binde 7 olarak gerçekleşen 2007 bütçe açığını artırmasına rağmen *Maast-richt* kriterini de (% 60 kamu borcu x % 5 büyüme hızı = % 3 formülü ile) aşarak % 2.7 olarak öngören bir bütçedir.⁸

⁸ **Kamu iç borcunun** GSMH içindeki payında 2006 itibarıyla önemli bir düşüşün söz konusu olduğunu ve 2002 sonundaki 141059/275032 = 0.513 lük düzeyinden 2006 sonu itibarıyla 251470/561988 = 0.447 ye **6.6 puan düşüğünü**, **kamu dış borcunun** da TCMB kısa ve orta ve uzun vadeli borcu (TCMB dış borcu 2002 sonu 1655 kısa 20340 milyon dolar orta ve uzun olarak toplam 22 milyar dolar iken 30.9.2006 sonu itibarıyla toplam 15518 dolara düşmüştür) dışarıda tutulursa 2002 sonu 63617 milyon dolar iken 2006 sonu 66428 milyon

2007 bütçesi IMF ile imzalanan 17.,18. ve 19. *stand-by* anlaşmaları bağlamında Türkiye'nin kamu tüketim ve yatırımını düşük tutarak çoğaltan ve hızlandıran etkilerini en aza indirmeyi amaçlayan, iktisadi büyümenin kaynağını 1989'da başlatılan finansal liberalizasyona, özel tüketim ve yatırıma bağlayan bir iktisat politikasının aracı olarak hizmet vermeye devam etmektedir. 2007 yılında yürürlüğe girmesi beklenen ancak Anayasa Mahkemesinin son iptal kararı ile 1.7.2006 tarihine ertelenen sosyal güvenlik reformunun yansımalarını içeren 2007 Merkezi Yönetim Bütçesinde bu erteleme ve yeni telafi edici düzenlemelerin harcama azaltıcı etkisini de göz ardı etmemek gerekmektedir.⁹

Türkiye IMF ye verdiği 27.11.2006 tarihli son **niyet mektubunda yapısal mali reformlar** içinde **tavan** faiz dışı merkezi yönetim harcamasının 194200 YTL, faiz dışı fazlanın 37850 milyon YTL (KİT'ler dahil), bütçe açığının 8400 olacağı, sosyal güvenlik kuruluşunun birleştirilmesi ve genel sağlık sigortası reformunun yürürlüğe gireceği, vergi idaresinin yeniden yapılandırılması çerçevesinde büyük mükellefler biriminin ihdas edileceği (şimdilik 800 mükellefin kapsanması öngörülmektedir.), sağlık harcamalarında kısıtlama yapılacağı (ilaç maliyetlerinin kısmak için en ucuz ve en yüksek fiyatlı ve eş değer etkili ilaçların arasındaki marjı % 22'ye indirmek, generik ve orijinal ilaç fiyat rasyonunu % 80'den % 72'ye düşürmek, referans fiyatları belirlemek için mukayese edilen ülke sayısını

dolara çıktığını ancak milli gelir içindeki payının 17.6 puan azaldığını, (2002 de 63617/181000 = 0.35, 2006 sonu ise 66428/381000 = 0.174). toplam kamu borcunun GSMH içindeki payının milli gelirin % 86.3 ünden % 62.1 ine indiğini olumlu gelişmeler olarak anmak gerekmektedir.

13.1985 de başlayan özelleştirmenin 2002 sonu itibarıyla toplam özelleştirme gelirin 8 milyar dolar olmasına karşın 2003 - 2006 döneminde son iki yılda 16.3 milyar dolar olmak üzere toplam 17.8 milyarlık özelleştirme yapıldığını ve böylece toplam özelleştirme gelirin 25.8 milyar dolara yükseldiği de bütçe dengesi yönünden hatırlanmalıdır.

⁹ Anayasa Mahkemesinin iptal kararı sonucu ertelenen bu reformla ilgili olarak artık kamu görevlileri açısından bütünleşmesi söz konusu olmayan sosyal güvenliğin yeniden yapılandırılması gereği hasıl olmuştur.

artırmak, 2007'nin ilk çeyreğinde ayakta tedavide vaka başı ödemeye geçmek ilaç kutularını küçültmek aile hekimliği pilot uygulamasını 10 ile çıkarmak), şimdiki tüketime dayalı vergi iade rejimi yerine genel indirim ve aile indirimi sisteminin yeniden getirileceği¹⁰, gayrimenkul sermaye değer artış kazançlarının daha fazla kavranması için halen dört yıl olan elde tutma süresinin beş yıla uzatılacağı, gelir ve gider çapraz denetiminin yapılmasına izin veren düzenlemelerin yapılacağı (GVK. 93. maddesi ile yıllık özel gider bildirimini getirilmekte ve yıllık harcamaları ile bu harcamaların kaynakları arasında uyumsuzluk tespit edilenlerden bu bildirim isteneceği öngörülmektedir Ne var ki bu düzenlemenin tasarıdan çıkarıldığı bilgisi alınmıştır) ve 2007 de kabul edilecek *mortgage* yasasında faiz ödemelerinin gelirden indirilmeyeceği sözleri verilmiş bulunmaktadır.

¹⁰ Mektupta genel (standart) indirim denmesine rağmen gelir vergisi tasarısı; 32. maddenin yeniden ihdası ile indirimi asgari ücrete bağlayarak ücretlilere halen tanınan vergi indirimi sistemini gene **sadece ücretliler için** üstelik daha düşük bir tutarda (zira tanınan avantaj tavanı eski rejimde net vergi matrahı iken yeni düzenleme ile mükellef için asgari ücretin brüt tutarının % 50'si eşi için % 10 ilk iki çocuk için % 7.5 sonraki çocuklar için % 5) getirmektedir.

Bilindiği gibi vergi sistemimize 2978 sayılı yasa ile 1.1.1984 tarihinden itibaren sadece ücretliler için sistemde genel ve ücretliler için özel indirim varken getirilen, daha sonra kapsamı emeklileri ve beyannameli mükellefleri kapsayacak şekilde 3239 sayılı yasa ile 1.1.1986 tarihinden itibaren genişletilen, 3946 sayılı yasa ile 2003 sonrası Bakanlar Kuruluna verilen "vergi iadesinden yararlanacak olanlar ile iadedden yararlanacak mal ve hizmetlerin kapsamını değiştirme" yetkisi çerçevesinde ücretliler için kapsamı daraltılarak (Anayasa Mahkemesi kararı ile eşitlik ilkesine aykırı olmadığı tespit edilmiştir) Gelir Vergisi yasının 63.maddesindeki "**özel gider indirimi**" haline dönüştürülen ve nihayet 4842 sayılı yasa ile getirilen mükerrer 121.madde ile "**ücretlilerde vergi indirimi**" halini alan vergi iadesi rejiminin getirilme gerekçesinin belge ve kayıt düzeninin yerleştirilmesi olduğu, genel indirim varken getirildiği, eğitim ve sağlık giderleri indiriminin, beyannameli mükelleflere tanınan eğitim sağlık indirimleri ile paralel düzenlemeleri içerdiği, tüm mükellefler için tanınması gereken genel indirimin 1.1.1986'da, ücretlilere tanınan özel indirimin ise 1.1.2004 tarihinden itibaren kaldırıldığı unutulmamalıdır.

2007 bütçesini; 5018 sayılı yasanın say-damlık ve hesap verilebilirlik ve etkin amaçları çerçevesinde öngördüğü bütçe performansı ile ilgili sonuçların ayrıntılı kodlarla her ay düzenli yayınlanma gerçeği, mali yılın ilk altı ayı sonunda ilk altı aylık gerçekleştirmeleri ve yılın ikinci yarısı ile ilgili beklentileri içeren kurumsal mali durum ve beklentiler raporu, üçer aylık sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idare bütçe uygulama sonuçlarını kapsayan genel yönetim bütçe sonuçları raporu, performans esaslı bütçeleme rehberi, kurumların en geç 31.1.2009'a kadar hazırlamakla yükümlü oldukları stratejik planlamaya ilişkin usul ve esaslar (pilot uygulamalar; Kayseri Genel Müdürlüğü, Hacettepe Üniversitesi, Kayseri Büyükşehir Belediyesi ve Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü ve Denizli İl Özel İdaresinde yapılmıştır.), performans programları, iç kontrol iç denetim ve varlık muhasebesine geçişi öngören devlet muhasebesi konusundaki **olumlu düzenlemeler** ile birlikte değerlendirmek uygun olacaktır.

Kaynakça

2006 Yılı Bütçesi.

2007 Yılı Bütçe Genelgesi.

26.12.2006 Tarih ve 5565 Sayılı 2007 Bütçe Kanunu.

DPT-Orta Vadeli Kalkınma , 2006-2008.

Gelir Vergisi Yasası, 4832 Sayılı Yasa.

2006 Yıllık Ekonomik Rapor Maliye Bakanlığı.

www.muhasabat.gov.tr

2005 Yılında En Çok Rüzgâr Santrali Kuran 10 Ülke					
Ülke	Kapasite (MW)	Payı %	Ülke	Kapasite (MW)	Payı %
ABD	2431	21,1	İtalya	452	3,9
Almanya	1808	15,7	İngiltere	446	3,9
İspanya	1764	15,3	Fransa	367	3,2
Hindistan	1430	12,4	Avustralya	328	2,8
Portekiz	500	4,3	Diğer	1507	13,1
Çin	498	4,3	Dünya Top.	11531	100

Kaynak: Global Wind Energy Council
Referans Gazetesi, 27.09.2006

